

2. Bekh, I. D. 2003. *Vykhovannia osobystosti: y 2 kn. Kn. 1. Osobystisno oriientovanyi pidkhd: teoretyko-tekhnolohichni zasady [Education of personality: y 2 books. Book 1. Personality-oriented approach: theoretical and technological principles]*. Kyiv: Lybid.
3. Borysov, S. V. *Fylosofskaia propedevtyka: teoriya y praktyka [Philosophical propaedeutics: theory and practice]*. Available at: <https://www.twirpx.com/file/1947191/>.
4. Rusova, S.; Kovalenko, Ye. I. ed., 1997. *Vybrani pedahohichni tvory: u 2 kn. Kn. 1 [Selected pedagogical works: in 2 books. Book 1.]*. Kyiv: Lybid.
5. *Osvita. Ukraina XXI stolittia: Derzhavna natsionalna prohrama [Education. Ukraine of the XXI century: State national program]*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text>
6. *Pro osvitu: Zakon Ukrainy [On education: Law of Ukraine]*. Available at: <https://osvita.ua/legislation/law/2231/>.
7. Liubar, O. O. comp.; Kremen, V. H. ed., 2004. *Istoriia ukrainskoi shkoly i pedahohiky [History of Ukrainian school and pedagogy]*. Kyiv: Znannia.
8. Sukhomlynskyi, V. O. 1976. *Vybrani tvory: v 5 t. T. 1. Dukhovnyi svit shkoliara [Selected works: in 5 vols. Vol. 1. The spiritual world of the student]*. Kyiv: Radianska shkola.
9. Ushynskyi, K. D. 1983. *Vybrani pedahohichni tvory: u 2 t. T. I [Selected pedagogical works: in 2 volumes. Vol. I]*. Kyiv: Radianska shkola.

УДК [821-28.16:398.2:398.5]:5021504:005.336.2-053.5(045)

ЖАНРИ УСНОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ ЯК ЧИННИК УСПІШНОГО ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Кузьма-Качур М.І., Горват М.В., Русняк Є.В.

THE GENRES OF FOLK ARTS AS A FACTOR OF SUCCESSFUL FORMATION OF NATURAL COMPETENCE OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN

Kuzma-Kachur Mariia, Horvat Marianna, Rusniak Yevheniia

У статті розглянуто проблему формування природничої компетентності засобами усної народної творчості. Впровадження народознавства в освітній процес початкової школи допоможе пробудити у школярів національну свідомість, гордість за свою історію, культуру, за свій родовід, за переможні звитяги у боротьбі за незалежність країни; сприятиме формуванню в кожного учня загальнолюдської моралі, готовності продовжувати заповіти батьків. Авторами описано жанри усної народної творчості: загадки, прислів'я та приказки, скоромовки та казки як засоби впливів на формування природничої компетентності у здобувачів початкової освіти.

Ключові слова: народознавство, здобувачі початкової освіти, загадки, прислів'я, приказки, скоромовки, казки.

The article has considered the problem of formation of natural competence by means of oral folk art. The introduction of ethnography into the education alprocess of primary school will help awaken younger students' national consciousness, pride of their history, culture, pedigree, victorious victories in the struggle for independence; will contribute to the formation of each student' suniversal morality, willingness to continue the parents' will. The authors have described the genres of oral folk arts, such as: riddles, proverbs and sayings, colloquialisms and fairy tales as means of influencing the formation of natural competence in primary school students.

Key words: ethnography, riddles, students of primary education, proverbs, sayings, colloquialisms, fairytales.

Проблема формування соціокультурного середовища є актуальною в сучасний період, коли на території України йдуть військові дії. Особливо гостро стоїть вона в початковій школі, оскільки – це один з первинних етапів адаптації дитини до суспільних відносин. В умовах утвердження України як суверенної демократичної держави перед школою стоїть складне і відповідальне завдання – виховати високоморальне, національно-свідоме, патріотичне підростаюче покоління. Реалізуються ці завдання у початковій школі, використовуючи могутню систему виховного впливу народознавчого матеріалу на уроках та в позакласній діяльності. Застосування комплексу народознавчого матеріалу створює сприятливі умови для подолання бездуховності суспільства, відродження та розвитку національної культури. Особливе місце в системі засобів народознавства займають жанри усної народної творчості.

Актуальність проблеми зумовлена включенням жанрів усної народної творчості у навчально-виховний процес курсу «Я досліджую світ», що сприяє засвоєнню учнями знань про Батьківщину, свій народ, його культуру, виробленню умінь і навичок застосовувати їх на практиці, удосконаленню поняттєвого апарату, співробітництву вчителів, учнів та батьків. Використання на уроках в початкових класах народознавчого матеріалу розвиває інтелектуальні здібності учнів, сприяє самовираженню та розвитку самостійності, стимулює пізнавальну активність молодших школярів.

У педагогіці початкової школи вивчення українського народознавства – це втілення в навчання і виховання школярів засобами народної педагогіки ідей, почуттів і прагнення рідного народу, ознайомлення учнів із народними звичаями і традиціями, усною народною творчістю, дитячим фольклором.

Проблема використання народознавства в освітньому процесі досліджували А. Асмолов, І. Бех, О. Джежелей, О. Савченко та ін. Питаннями методології народознавчого підходу до навчання учнів початкової школи займалися Р. Вережак, Д. Жмундуляк, П. Ігнатенко, Ю. Руденко, М. Стельмахович та ін. Напрямки застосування елементів народознавства в інтегрованих уроках вивчалися такими авторами, як С. Іванішена, І. Петренко, О. Саган та ін. Практичне впровадження елементів народознавства у навчально-виховний процес на уроках вивчали І. Гейко, С. Жупанин, Н. Кузьменко, В. Науменко та ін.

Варто зазначити, що доповнення змісту елементами народознавства не вирішить остаточно виховних завдань, але принаймні дасть підґрунтя для удосконалення національної освіти і виховання. Особливої уваги в цьому контексті набуває введення народознавчого матеріалу на уроках курсу «Я досліджую світ» в початкових класах, оскільки наних відкривається молодшим школярам цілий світ, на них задовольняється пізнавальні інтереси здобувачів початкової освіти.

Мета статті – описати жанри усної народної творчості, які сприяють успішному формуванню природничої компетентності та національно-патріотичного виховання молодших школярів.

Істотною ознакою сучасного освітнього життя є спрямування загальної уваги школи до народознавства, яке відображене в рідній мові, фольклорі, в народних звичаях та традиціях, народній грі та цінностях тощо. Впровадження народознавства в освітній процес початкової школи допоможе пробудити у школярів національну свідомість, гордість за свою історію, культуру, за свій родовід, за переможні звитяги у боротьбі за незалежність країни; сприятиме формуванню в кожного учня загальнолюдської моралі, готовності продовжувати заповіти батьків. В зв'язку з цим важливого значення набуває здійснення народознавчого підходу у процесі вивчення природничої освітньої галузі курсу «Я досліджую світ». Досліджуючи навколишній світ, молодші школярі вчать не просто спостерігати, а й бачити, чути бентежний світ природи, відчувати потребу придивлятися до навколишнього, помічати поруч дивне й загадкове [1].

Засобом пізнання навколишнього світу з давніх-давен була усна народна творчість, яка виникла і розвивалась у процесі трудової діяльності людей. В усних народних творах

відбилося розуміння явищ природи, пропонувалися фактичні поради щодо організації праці та поведінки людей, збереження здоров'я тощо.

Розглянемо, які твори усної народної творчості доцільно використовувати на уроках природничої освітньої галузі курсу «Я досліджую світ» у початковій школі. Використання на уроках народного фольклору активізує пізнавальну діяльність учнів та сталий інтерес до навчання. Через усну народну творчість дітям відкривається краса навколишнього світу, душа народу. Особливо актуальним є досвід В. Сухомлинського, який радить використовувати фольклор як могутню виховну силу, що розкриває перед дитиною народні ідеали і сподівання [10]. У народних прислів'ях і приказках, загадках, піснях, казках, легендах і переказах акумулюється, зосереджується все, варте уваги нащадків.

Серед широкої палітри усної народної творчості особливе місце посідають загадки. Загадка – це не тільки засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності, а й засіб інтелектуального розвитку молодших школярів.

Загадки – один із найдавніших і найпоширеніших видів народної творчості. У давнину загадка мала певне значення, слугувала засобом перевірки мудрості, мала пізнавальну цінність. За допомогою загадок народні знання, народна мудрість передавалися поколінням. Термін «загадка» походить від слова гадати, тобто думати. Загадки мають свою специфіку: сутність її полягає в тому, що в загадках предмети чи явища прямо не називаються. Про них мовиться у прихованій, завуальованій, алегоричній формі і треба відшукати їх первісне значення.

Загадка – жанр фольклору, основу якого становить метафоричний вислів-афоризм розповідного або питального характеру, що потребує відгадки, розшифрування закодованого змісту. Аристотель вважав загадку своєрідним, колоритом, вдало побудованою метафорою, яка у завуальованій формі (переважно у вигляді мудрого запитання, що вимагає відгадки) розкриває сутність певних предмета чи явища через ознаки подібних реалій, узятих з інших сфер життя [8].

Загадки можна використовувати на різних етапах уроку з метою зосередження уваги на понятті, яке вивчається або закріплюється на уроках, із метою уточнення, конкретизації знань дітей про тіла і явища природи, їх призначення. Наприклад, загадка «Висять сорочки у два рядочки» при вивченні теми у другому класі «Як здобути козацьке здоров'я» [2, с. 63].

Загадки можуть бути використані під час дидактичних ігор, спостережень за явищами природи тощо. Прикладом можуть бути загадки [3, с. 98]:

Розквітають в луках квіти,	Сонце пече
Зеленіють в лісі віти.	Липа цвіте,
Все зелене, молоде...	Жито достигає.
За весною що іде?	Коли це буває?

У загадках народ звеличує природу, звертає увагу на її красу, велич та чарівність. Наприклад, весна «пробуджує поля», «заквітчує гаї», Сонце – «вогняне око», морква – «дівчина в коморі, а коса її на дворі». Часто у народних загадках прямо вказано на те, яку користь людині приносять тварини, рослини.

У деяких загадках мова йде про залежність рослин від зовнішніх умов, змінюються умови – зникають одні рослини і з'являються інші [2, с. 37]:

Чотири кольори мають,
Раз на три місяці барви міняють.

Після відгадки, вчитель звертає увагу здобувачів освіти на головні ознаки, за якими вони впізнали дерево: навесні зацвітає біли цвітом, влітку зеленіє, восени – жовтіє, взимку – чорне, вкрите можливо снігом. Учитель організовує бесіду з учнями: чому саме так змінює колір дерево?..

Іноді загадки є засобом створення проблемної ситуації: «Відгадайте загадки. Поміркуйте, що допомогло людині її придумати: спостереження чи експеримент. Поділіться інформацією в парі» [2, с. 65].

Багато спільного із загадками мають *прислів'я* та *приказки*. Їх об'єднує насамперед метафоричність, що ґрунтується на спостереженнях за природою та побутом, а також стислість і чіткість викладу.

Прислів'я – це короткий влучний вислів, який уміщує в собі оцінку подій, якостей і рис характеру людей, повчання. *Приказка* – стислий крилатий вислів, близький до прислів'я, але без повчального значення. Іноді це укорочене прислів'я [7].

Прислів'я та приказки є найдавнішими жанрами фольклору. Народ створював їх упродовж багатьох віків. Це перлини мудрості, відображають досвід попередніх поколінь, містять у собі оцінку подій, ставлення до людей, явищ природи, книг, тварин, розкривають взаємини між людьми. Прислів'я та приказки вчать, що потрібно працювати, не лінуватися, поважати старших, бути чесними, не брати чужого, любити і шанувати батьків, рідну землю, Батьківщину. Вони – скринька мудрих і корисних порад. Тематика прислів'їв різноманітна. Вона охоплює всі сфери життя і діяльності людини: науку, культуру, здоров'я, досвід, працю, мораль, вдачу, знання, природу, вчинки. Вони збагачують і прикрашають нашу мову, роблять її милозвучнішою. Вживання прислів'їв і приказок у мові людини свідчить про її багатий словниковий запас, високу культуру, ерудицію. Втім, необхідно вміти доречно використовувати прислів'я і приказки у мові, а не вживати їх бездумно, де потрібно і не потрібно [7].

Прислів'я та приказки називають енциклопедією життя народу. Немає такої ділянки побуту, взаємостосунків між людьми, які б не знайшли відображення в народній мудрості. Видатний педагог К. Ушинський писав, що в прислів'ях, «як у дзеркалі... відтворені всі сторони життя народу: домашня, родинна, рільнича, лісна, громадська, його потреби, звички, його погляди на природу, на значення всіх явищ життя». Вони не тільки відображають різні сфери діяльності людини, а й дають свою оцінку, живуть разом із народом його турботами й болями, радіють його успіхам, палко захищають і стверджують добро, нещадно карають зло.

Тематика прислів'їв та приказок, які використовуються в процесі формування природничої компетентності різноманітна:

- Сонце гріє, Сонце сяє – уся природа оживає (про природу) [5, с. 107];
- Добре у тій родині, де сім'я єдина (про родинне життя) [6, с. 54];
- Один за всіх – усі за одного (про взаємовідносини) [5, с. 9];
- Рухайся більше – проживеш довше (про саму людину) [3, с. 67];
- Краще один раз добре розпушити ґрунт, ніж два рази погано полити (про господарську діяльність людини) [4, с. 125] та ін.

Як бачимо, у прислів'ях та приказках народ знаходив відповіді на всі випадки буття. Їх тематичний діапазон такий же різноманітно-колеритний і багатий представлений у змісті підручників курсу «Я досліджую світ». Прислів'я і приказки відображають взаємини людини з природою від найдавніших часів, коли формувалися початки словесного мистецтва. Природа виступає в них, то як незрозуміла грізна, ворожа сила, то як помічник людини. Це й спостереження за природою в різні пори року, і поради, як вести господарство, і своєрідна народна агрономія. Переважно про стан природи й погоди інформують прислів'я з назвами місяців:

Січень не так січе, як у вуха пече.

Лютий – острокутий.

Березень невірний: то сміється, то плаче.

У серпні серпи гріють, а вода холодить.

Як вересніє, то дощик сіє.

Жовтень ходить по краю та й виганяє птиць із гаю.

З листопада бабам рада: ховатися на піч.

Грудень поле грудить, а землю студить.

Окрім загадок, прислів'їв та приказок в освітньому процесі для підвищення пізнавальної активності здобувачів початкової освіти при формуванні природничої компетентності широко використовуваними є скоромовки. *Скоромовки* – жанр народної творчості – жартівливий вислів, скомпонований із важких для швидкої вимови слів [9]. В основі ігрового ефекту скоромовок лежить опанування дитиною звуком. Ігровий ефект скоромовок будується на навмисному утрудненні вимови певного тексту, викликаному відповідним розташуванням приголосних звуків.

Летів горобець через безверхий хлівець,
Вхопив гороху без червотоку,
Без червоточини, без прачервоточини.

Специфіка цього фольклорного явища виходить за межі власне фольклористики. Зміст творів відіграє другорядне значення; вони, як правило, є невеликим повідомленням, твердженням.

У формуванні природничої компетентності здобувачів початкової освіти значну роль відіграє *українська народна казка*, яка належить до фольклорних джерел усної народної творчості. *Казка* – жанр фольклору, що характеризується художньою вигадкою, фантастичним змістом, розважальністю, викінченим та динамічним сюжетом, своєрідною композицією (традиційні зачин і кінцівка, типові словесні формули, повторення), полярним протиставленням героїв, духовними якостями персонажів, перемогою добра над злом. Казки відомі здавна у всіх народів; відображають найдавніші часи, вірування і погляди народу, прагнення та мрії про перемогу правди, волі, добра [8].

Найсуттєвішими особливостями казки як виду народної творчості, завдяки яким доцільно використовувати її у навчально-виховному процесі є:

- фантазія, що надзвичайно імпонує молодшим школярам. Зокрема, звірі й птахи в казках розмовляють людською мовою;
- наявність героїв (людей, тварин, птахів, рослин), вік, дії і вчинки яких відповідають вікові, діям і вчинкам дітей молодшого шкільного віку;
- гранична стислість казки і доступність її ідейного змісту свідомості дітей, відповідність їхній психології.

Казковий світ магічно впливає на дитину, манить тасмницями, чудесами. Діти з радістю подорожують в уявному, нереальному світі, активно діють у ньому, творчо трансформують, перетворюють його. За допомогою казок вони здобувають знання про довкілля, про взаємостосунки людей, проблеми, які трапляються в житті. Казки навчають дитину знаходити вихід із складних ситуацій, вірити в силу добра, любові, справедливості і краси. Учні дуже люблять казки, бо в них компенсується недостатність дій в реальному житті і стає можливою реалізація їх творчого потенціалу. Прикладом може бути використання казки «Дванадцять місяців» при вивченні теми «Явища природи. Скільки місяців у році» у 2 класі та завдання побудовані до неї: «Що в казці «Дванадцять місяців» було справжнім, а що – вигаданим? Назвіть те, що насправді не відбудеться. Як відрізнити вигадку від правди?» [2, с. 37].

Таким чином, казка в навчальному процесі розвиває дитячу уяву, увагу, пам'ять, мислення, які допомагають молодшому школяреві в оволодінні змістом теми.

Вдала, на систематичній основі робота над жанрами усної народної творчості є добрим супутником у навчанні бо відповідає психо-фізіологічним особливостям учнів молодшого шкільного віку. Використання елементів усної народної творчості допомагає вчителю зробити уроки цікавішими, колоритнішими, а у здобувачів початкової освіти викликає пізнавальний інтерес до учіння. Жанри усної народної творчості є прекрасним засобом для формування гармонійно розвиненої особистості, яка зможе високо пронести українські національні ідеали і у майбутньому втілити їх у життя.

Проведене дослідження не вичерпує всіх питань означеної проблеми. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у дослідженні впливів засобів усної народної творчості на формування природничої компетентності здобувачів початкової освіти.

Список використаних джерел

1. Біда О. А. Природознавство і сільськогосподарська праця: методика викладання / О. А. Біда. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2000. – С. 321–333.
2. Гільберг Т. Г. Я досліджую світ: підруч. для 2-го кл. закл. заг. серед. Освіти: у 2-х ч. Ч. 1 / Т. Гільберг, С. Тарнавська, Н. Павич. – К.: Генеза, 2019. – 144 с.
3. Гільберг Т. Г. Я досліджую світ: підруч. для 2-го кл. закл. заг. серед. Освіти: у 2-х ч. Ч. 2 / Т. Гільберг, С. Тарнавська, Н. Павич. – К.: Генеза, 2019. – 144 с.
4. Гільберг Т. Г. Я досліджую світ: підруч. для 3-го кл. закл. заг. серед. Освіти: у 2-х ч. Ч. 1 / Т. Гільберг, С. Тарнавська, Н. Павич. – К.: Генеза, 2020. – 160 с.
5. Гільберг Т. Г. Я досліджую світ: підруч. для 1-го кл. закл. заг. серед. Освіти: у 2-х ч. Ч. 1 / Т. Гільберг, С. Тарнавська, Н. Павич. – К.: Генеза, 2018. – 112 с.
6. Гільберг Т. Г. Я досліджую світ: підруч. для 1-го кл. закл. заг. серед. Освіти: у 2-х ч. Ч. 2 / Т. Гільберг, С. Тарнавська, Н. Павич. – К.: Генеза, 2018. – 112 с.
7. Дистанційна підтримка освіти школярів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/1467>.
8. Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=15115.
9. Словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/skoromovka>.
10. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський. – К.: Радянська школа, 1988. – 272 с.

References

1. Bida, O. A. 2000. *Pryrodoznavstvo i silskohospodarska pratsia: metodyka vykladannia [Natural science and agricultural work: teaching methods]*. Kyiv; Irpen: WTF "Perun".
2. Hilberh, T., Tarnavska, S., and Pavych, N. 2019. *Ya doslidzhuiu svit: pidruch. dlia 2-ho kl. zakl. zah. sered. osvity: u 2-kh ch. Ch. 1 [I explore the world: textbook. for the 2nd class. lock head among. education: in 2 parts Part 1]*. Kyiv: Genesis.
3. Hilberh, T., Tarnavska, S., and Pavych, N. 2019. *Ya doslidzhuiu svit: pidruch. dlia 2-ho kl. zakl. zah. sered. osvity: u 2-kh ch. Ch. 2 [I explore the world: textbook. for the 2nd class. lock head among. education: in 2 parts Part 2]*. Kyiv: Genesis.
4. Hilberh, T., Tarnavska, S., and Pavych, N. 2020. *Ya doslidzhuiu svit: pidruch. dlia 3-ho kl. zakl. zah. sered. osvity: u 2-kh ch. Ch. 1 [I explore the world: textbook. for the 3 class. lock head among. education: in 2 parts Part 1]*. Kyiv: Genesis.
5. Hilberh, T., Tarnavska, S., and Pavych, N. 2018. *Ya doslidzhuiu svit: pidruch. dlia 1-ho kl. zakl. zah. sered. osvity: u 2-kh ch. Ch. 1 [I explore the world: textbook. for the 1 class. lock head among. education: in 2 parts Part 1]*. Kyiv: Genesis.
6. Hilberh, T., Tarnavska, S., and Pavych, N. 2018. *Ya doslidzhuiu svit: pidruch. dlia 1-ho kl. zakl. zah. sered. osvity: u 2-kh ch. Ch. 2 [I explore the world: textbook. for the 1 class. lock head among. education: in 2 parts Part 2]*. Kyiv: Genesis.
7. Dystantsiina pidtrymka osvity shkoliariv [Remote support of schoolchildren's education]. Available at: <https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/1467>.
8. Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy [Encyclopedia of Modern Ukraine]. Available at: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=15115.

9. Slovnyk ukrainskoi movy [Dictionary of the Ukrainian language]. <http://sum.in.ua/s/skoromovka>.
10. Sukhomlynskyi, V. O. 1988. *Sertse viddaiu ditiam [I give my heart to children]*. Kyiv: Soviet school.

УДК 378:37.011.3-051:78:[74/75:005.336.2](045)

ПОЛІХУДОЖНЯ КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Куцин Е.К.

POLY-ARTISTIC COMPETENTION OF FUTURE TEACHER OF MUSICAL ART

Kutsin Erika

У статті розкрито проблему формування поліхудожньої компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва. Висвітлено й проаналізовано роль даного процесу під час професійного навчання студента. Здійснено спробу осмислення сутності понять поліхудожня діяльність, поліхудожня освіта та виховання, а саме їх формування під час професійного становлення майбутніх учителів музичного мистецтва. А також розкрито сутність поліхудожньої підготовки та підготовленості (як її результату) майбутніх вчителів музичного мистецтва до проведення професійної діяльності.

Ключові слова: поліхудожній підхід до навчання, інтеграція, поліхудожня освіта та виховання, формування поліхудожньої компетентності, поліхудожня підготовленість.

The article reveals the problem of formation of polyartistic competence of the future teacher of music art. The role of this process during the student's professional training is highlighted and analyzed. An attempt has been made to understand the essence of understanding polyartistic activity, polyartistic education and upbringing, namely their formation during the professional development of future teachers of music art. Also, the essence of polyartistic training and preparedness (as a result) of future music teachers for professional activities is revealed.

Key words: polyartistic approach to education, integration, polyartistic education and upbringing, polyartistic competence, polyartistic preparedness.

Сьогодні освіта України переживає процес трансформації та перебудови стандартів підготовки фахівців, переосмлюється необхідні для здійснення професійної діяльності фахові та загальні компетентності майбутніх учителів. Зараз набувають вагомості проблеми інтегрування різних сфер знання, кожна з яких пронизує вектор освоєння людиною комплексу життєвих компетентностей. Сучасні тенденції інтеграції в освітньому просторі потребують переорієнтації процесу навчання. На відміну від монохудожнього навчання, яке ґрунтується на опануванні одного виду мистецтва, стає необхідним орієнтація на поліхудожнє навчання, що вимагає від здобувачів освіти опанування різних видів мистецтва, набуття знань про їх самобутність, спорідненість, а також встановлення міжпредметних зв'язків. Таким чином підготовка майбутніх вчителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти повинна характеризуватися формуванням у студентів цілісних знань та естетичного ставлення до різних видів мистецтва з теорії мистецтва та історії його розвитку; практичних умінь і навичок в галузі мистецької діяльності, досвіду сприймання мистецтва, критично-оцінювального ставлення та інтерпретаційних підходів до надбань мистецької спадщини, а також творчої роботи в галузі мистецтва.

Досліджуючи проблему всебічного розвитку особистості, педагоги-практики все частіше розглядають необхідність поєднання всіх видів мистецтва як цілісний фактор

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>